

Persoonlijke beschermingsmiddelen

WERKKLEDING MOET COMFORTABEL ZIJN

G.T.M. Grimberg

Werk in de groene sector is buitenwerk dat onder de meest uiteenlopende weersomstandigheden uitgevoerd moet worden. Comfortabele werkkleding draagt bij tot een goed 'werkklimaat' en indirect tot beter en veilig werken. In dit afsluitende artikel over persoonlijke beschermingsmiddelen komen aan de orde: ondergoed, regenkleding en koudwerende kleding.

Katoenen ondergoed passé

Het belangrijkste probleem bij werk in de groene sector is de warmte-ontwikkeling door de hoge lichamelijke activiteit. Het gevolg daarvan is: transpiratie. Katoenen ondergoed zuigt zich vol en laat dan geen lucht meer door. Op de huid klevend, bezweet ondergoed is onaangenaam, voert de lichaamswarmte weg (koude rillingen) en kan leiden tot verkoudheid en reuma. Speciaal ondergoed, zoals hemd, onderbroek en sokken, leidt door een speciale samenstelling van kunstvezels en textiel, de vochtigheid gedurende langere tijd naar buiten of naar een volgend kledingstuk om vervolgens te verdampen. Dit speciale ondergoed wordt ook wel aangeduid met de term "functioneel".

Een bijzonder voordeel van functioneel ondergoed is dat het, in vergelijking met het gangbare katoenen ondergoed, op het lichaam sneller droogt. Daardoor ontstaat weer snel een aangenaam en gezond lichaamsklimaat. Wanneer functioneel ondergoed wordt gedragen, is de behoefte om bij inspannend werk tussendoor van ondergoed te wisselen minder snel aanwezig. Functioneel ondergoed heeft zijn nut in de sport al ruimschoots bewezen, maar wordt in de werksituatie helaas nog niet algemeen gebruikt. Een belangrijk struikelblok kan zijn dat functioneel ondergoed aanzienlijk duurder is dan katoenen ondergoed.

Zowel in sportzaken als in de goed gesorteerde detailhandel in veiligheidskleding is functioneel ondergoed verkrijgbaar in verschillende modellen, kleuren en stofsamenstelling. Ook in de

warmte-isolatie en de snelheid van vochttransport zitten grote verschillen. Daarom is naar gebruik en persoonlijke voorkeur een keuze te maken. Laat u zich vóór aankoop uitvoerig informeren.

Voor het onderhoud van functioneel ondergoed zijn de volgende tips te geven:

- Nieuw ondergoed vóór gebruik wassen.
- Regelmatig wassen op de in de gebruiksaanwijzing geadviseerde temperatuur, in ieder geval nadat het ondergoed helemaal is doorgezweet.
- Geen wasverzachter gebruiken, omdat het vochtregulerende vermogen erdoor wordt aangetast.
- Wissel bij zweetdrijvend werk en bij warm weer, bezweet ondergoed voor droog ondergoed.
- Bedenk dat na ongeveer 40 wasbeurten het vochtregulerende vermogen van functioneel ondergoed afneemt.

Regenkleding geen garantie voor droog blijven

Ondanks allerlei technische ontwikkelingen blijft het dragen van regenkleding veelal een crime. En dat is het zeker wanneer zware lichamelijk arbeid wordt verricht en tevens warmtestuwende kleding, zoals bijvoorbeeld een veiligheidsbroek, gedragen moet worden. Tel hierbij op de dikwijls hoge luchtvochtigheid en een onbehaaglijk sauna-effect is gauw bereikt. Juist in overgangssituaties (vochtigheid na een regenbui en bij dauw en mist) is het middel (regenkleding) vaak erger dan de kwaal.

Regenkleding kan goed dienst doen als preventieve gezondheidsbescherming, bijvoorbeeld als bescherming tegen wind en afkoeling gedurende pauzes. Om bij regen toch een zekere arbeidsprestatie te kunnen leveren kan regenkleding met enige beperkingen wel redelijk gebruikt worden tijdens minder zware arbeid. Het huidige aanbod aan regenkleding is daarvoor afdoende. Om transpiratieproblemen zoveel mogelijk te voorkomen kan beter geen gesloten pvc-regenpak worden gekozen. Er zijn de laatste jaren voldoende betere alternatieven volgens het membraanprincipe ontwikkeld. In regenkleding volgens dit principe is een water- en winddichte stof (bijvoorbeeld GORE-Tex, Sympatex enz.) aangebracht tussen het bovenmateriaal en de binnenvoering. Warmte- en vochtstuwende komt ook bij deze 'hightech' regenkleding in zekere mate voor, hoewel fabrikanten je anders willen doen geloven. Het comfort hangt voor een groot deel ook af van de ventilatie-openingen die in regenkleding worden aangebracht. Let vóór aankoop op de consequenties voor het onderhoud. Afhankelijk van de materiaalkeuze en de verwerking van de stoffen zitten er grote verschillen in de onderhoudsbehoefte. Sommige regenkleding moet na iedere wasbeurt geïmpreg-

Zowel in sportzaken als in de goed gesorteerde detailhandel in veiligheidskleding is functioneel ondergoed verkrijgbaar in verschillende modellen, kleuren en stofsamenstelling.

Foto: W. Braun.

Speciaal ondergoed, zoals hemd, onderbroek en sokken leidt de vochtigheid naar buiten of naar een volgend kledingstuk om vervolgens te verdampen. Foto: W. Braun.

neerd worden. In het algemeen kan gesteld worden dat het wassen van regenkleding (als het al mogelijk is) tot een minimum beperkt moet worden. Al met al blijft regenkleding een hulpmiddel met beperkte inzetbaarheid, alle technische ontwikkelingen ten spijt.

Koudewerende kleding

Kleding ter bescherming tegen de kou is in diverse soorten verkrijgbaar. Licht in gewicht is de kleding die bestaat uit 2 dunne, winddichte nylonlagen met een dunne polyester wattering. De isolerende werking van deze kleding werkt pas goed, als zij wordt gedragen als tussenkleding. De lichaamswarmte wordt op deze wijze door de isolerende luchtlaag het beste vastgehouden.

Veruit het meest bekend en in de praktijk als bijzonder effectief gebleken, is de zogenoemde vezelpelskleding. Deze kleding heeft ten behoeve van de isolatiewaarde een polige, wollige structuur. Door de grote hoeveelheid vastgehouden lucht (tussen de materiaalstructuur) wordt een grote isolatiewaarde verkregen. Deze kleding is tegenwoordig in diverse stofdiktes te verkrijgen en kan daarom zowel als onder- en als boven-

Overzicht van leveranciers en importeurs van persoonlijke beschermingsmiddelen			
Van Bavel Oosterhout b.v.	Oosterhout	0162-427050	0162-427052
Coolegem	Rhoon	010-5065333	010-5065330
Electrolux Outdoor Products (Husqvarna)	Alphen ad Rijn	0172-468322	0172-468219
Gerba bv	Dongen	0162-313000	0162-321706
Groeneveld Agenturen	Hellevoetsluis	0181-310563	0182-322367
Groeneveld Dordrecht bv	Dordrecht	078-6181400	078-6524605
Hanewacker en zn bv	Sneek	0515-420000	0515-418005
Heigo Nederland bv	Elst	0481-364111	0481-364100
Helthuis Power Products bv	Heteren	026-4723464	026-4722722
Houweling Veiligheid bv	Teuge	055-3231491	055-3232192
Hütter Veiligheid bv	Hoofddorp	020-6533400	020-6533413
Mauritz en zn bv	Bussum	035-9643914	035-9643390
Poel Bosbouwartikelen	Nieuw-Millingen	0577-456561	0577-456532
Prosafe Holland	Wormer	075-3977583	
Safety Green	Groesbeek	024-3977583	024-3976741
Stierman bv	Zutphen	0575-599999	0575-599989
Andreas Stihl nv	Maarssen	030-2410460	030-2413923
Tympanitec International bv	Hellevoetsluis	0181-324910	0181-324918
De Vlamboog bv	Hoofddorp	023-5675500	023-5637491
A. Vledder Technische Producten bv	Huissen	026-3262911	026-3251316
De Vries Nederland bv	Oostzaan	075-6841410	075-6841923

kleding gedragen worden. Bij de enkelzijdige vezelpelsmodellen is het mogelijk de jacks tweezijdig te dragen. De lichaamswarmte wordt het meest behouden als de hoogpolige zijde van de kleding naar binnen wordt gedragen. Als dit te warm is, kan deze zijde naar buiten worden gedragen. Voordeel van vezelpelskleding is, dat deze minder kwetsbaar is dan het eerder genoemde type. Het is daarom bij uitstek geschikt voor uitvoerend werk.

Vermeldenswaard is verder de categorie jassen en jacks met een thermovoering. Vooral de kledingstukken waarbij de thermovoering door een rits- of knoopsluiting is te verwijderen of aan te brengen zijn interessant, omdat op deze

wijze aanpassing aan uiteenlopende weersomstandigheden mogelijk is.

G.T.M. Grimberg werkt bij het IKC Natuurbeheer, afdeling Bos.

Voor de serie artikelen over persoonlijke beschermingsmiddelen in het Vakblad Natuurbeheer is onder andere gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Groenwerk, praktijkboek voor bos, natuur en stedelijk groen (deel werktuigen; hoofdstuk persoonlijke bescherming)
- Brochure "Schutzausrüstung für die Waldarbeit"; Waldarbeitschule Itzelberg (W. Braun)
- Persoonlijke mededelingen van T.C. Rademaker, Staatsbosbeheer
- Diverse artikelen over persoonlijke beschermingsmiddelen in Tuin en Landschap (1998)